

YENİ İMAR YASASI BEKLENTİLERE VE SORUNLARA YANIT VEREBİLMELİ

İçinde bulunduğumuz dönemde planlama ve şehircilik alanında kuramsal ve kılışsal değişimler, dönüşümler yaşanmakta. Ülkemiz içinde bu değişimler, dönüşümler dikkate alınarak, yeni plan tanımı ve kavramlarına, uygulama araçlarına, bunlara ilişkin kurumsal ve yasal düzenlemelere gereksinim bulunmaktadır. Bunun için, olabildiğince kapsamlı yeni planlama ve uygulama araçlarıyla donatılmış bir İmar Yasası revizyonunun yasallaştırılması gerekiyor.

İmar Yasası revizyonu çalışmalarında bugüne kadar planlamaya ilişkin yaklaşımları, deneyimleri ve birikimleri bir kenara bırakmak mümkün değil. Özellikle ülkemizin ekonomik, sosyal, kültürel yapısını dikkate almayan, bunun ötesine geçerek geleceğe yönelik açılımlar sağlamayan, uygulanabilir olmayan bir çalışmanın kalıcı olması beklenmemeli.

Yürürlükte olan 3194 sayılı Yasa yaşam kalitesi yüksek çevreler elde eden, afet zararlarını azaltan, doğal, kültürel ve tarihi değerleri koruyan, yaşatan, koruma ve kullanma dengesini sağlayan, geleceğe dönük olan, yaratıcı, yeniliklere açık, özendirici, alternatifler sunan, esnek, kentlere ilişkin politika, strateji çizen, yerel kalkınmayı öngören, kente yönelik ekonomik, sosyal ve kültürel öğeleri içeren, katılım yöntemlerini ortaya koyan, sürecin ve aktörlerin otokontrolünü öngören, engelli, yaşlı, yoksul kesimleri hedefleyen, barınma, çalışma, eğlenme, eğitim, sağlık gibi temel gereksinimleri karşılayan bir yaklaşımdan uzak.

Bir yerleşme ve kentleşme politikası üzerine, ülkesel ve bölgesel dinamik ve gereklilikler bağlamında, mekansal stratejik planlamayı içeren ve geliştiren, kentsel tasarımı barındıran, yerel yönetimlerin teknik kapasitesini artıran, farklı katılım ve denetim mekanizmalarını olanaklı kılan, planlamada mesleki yetki sorununu çözen, uygulama araçlarını zenginleştiren, farklı program ve projelerin geliştirilmesine zemin yaratan, afet zararlarının ve kentsel risklerin azaltılmasını amaçlayan, sağlıklı, kaliteli, yaşanabilir çevreler yaratılmasını ve kamu yararını odağına alan, afet, imar, sigorta, ceza gibi mevzuatlarla güçlü biçimde ilişki kuran, planlama, yapı, yapım, uygulama, denetim süreçlerini kapsayan, bir İmar Yasası ülkemiz kentlerinin sorunlarının çözümünde fırsat olacaktır. Oysa bütün bu unsurlar dışında günöbirlik yaşanan sorunlara parçacı çözümler bulma alışkanlığıyla imar ve yapı mevzuatının temelini belirleyecek yasal düzenleme tamamlanmaksızın, aceleyle ve sadece bir sorunu çözmeye yönelik olarak çıkarılacak yasalar, yepyeni sorun alanları tanımlama tehlikesini de beraberinde getirecektir.

İmar Yasasının bir fırsat olabilmesi için konuyla ilgili meslek odaların, üniversitelerin, kamu kurum ve kuruluşlarının, örgütlerin görüşleri doğrultusunda katılımcı bir süreç içinde olgunlaştırılması gerekmektedir. Bu süreçten geçerek olgunlaştırılan ve hazır hale gelen İmar Kanunu Tasarı Taslağı'nın yasallaştırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Taslağın oluşturulmasında kurumların katkılarının fazla olması, Taslağın kamuoyu tarafından sahip çıkılmasına neden olacaktır. Kamuoyunun uzlaştığı Taslağa Bakanlıklar da kendi yetkileri, kendi kurumsal yaklaşımları dışında onay vermeleri beklenmelidir. Aynı doğrultuda Türkiye Büyük Millet Meclisi sürecinde Tasarının bütünlüğünü bozan, çıkar grupların isteklerine boyun eğen, kaçak yapıların yasallaştırılmasına yönelik düzenlemelerden özenle kaçınılmalıdır. Aksi halde Tasarı bir fırsat olmak çıkacak geleceğin kentleri için tehdit durumuna gelecektir.